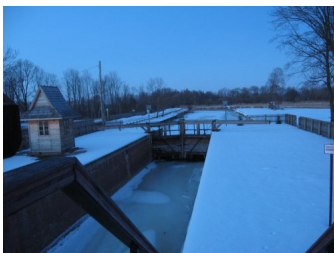
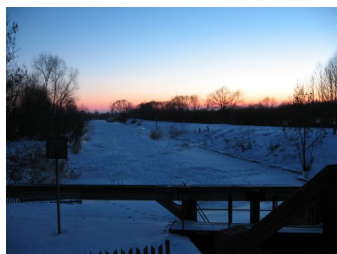

- **Śluza Dębowo** - "Budował porucznik inżynierów Przyrembel 1826 - 1827" jednokomorowa, betonowo - ceglana. Ze zniszczeń wojennych została wyremontowana w 1946 r., a w latach 1997-2003 była poddana gruntownej renowacji. Różnica poziomów wody 3,11 m. Zamykana drewnianymi wrotami.

Wymiary komory 43,56 x 6,04 m. Napęd ręczny. W sąsiedztwie śluzy jest jaz zastawkowy oraz upust wykorzystywany do napędzania małej elektrowni wodnej. Częścią zespołu śluzy są zabudowania śluzowego z początku XXw.

- **Śluza Sosnowo** - "Budował porucznik inżynierów Korczakowski 1835 - 1836"

Wobec zniszczenia w 1944 roku poprzedniej oryginalnej śluzy, została wybudowana w nowym kształcie technicznym w 1948 r. Stalowe wrota spiętrzają wody Kanału Nowego. Różnica poziomów wody 2,36 m. W pobliżu znajduje się upust zastawkowy, służący do zrzutu nadmiaru wody do rzeki Netty.

- **Śluza Borki** - "Budował porucznik inżynierów Korczakowski - 1835 - 1836"

Odbudowana od podstaw w 1948 r. po zniszczeniach wojennych. Betonowa, jednokomorowa. Wymiary komory 47,05 x 6,20 m. Zamykana stalowymi wrotami wspornymi, napełniana przez kanały obiegowe.

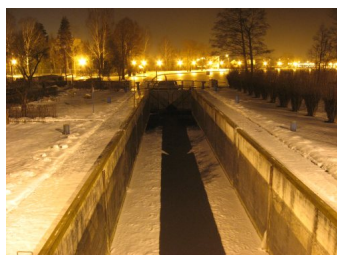
Napęd ręczny. Max spad 3,19 m.

- **Śluza Białobrzegi** - "Budował porucznik inżynierów Korczakowski - 1825"

W roku 1960 wybudowano nową śluzę przesuniętą o ~ 300 m w stosunku do pierwotnego umiejscowienia. Spad max 2,38 m. Jest to betonowa konstrukcja, zamykana stalowymi wrotami. Napełnianie i opróżnianie komory odbywa się jak w oryginalnych obiektach z XIX wieku. Jezioro Sajno piętrzone jest jazem Białobrzegi. Obok zlokalizowany jest upust młyński – obecnie nieczynny. Budynek młyna wodnego funkcjonuje jako zajazd.

- **Śluza Augustów** - „Budował por. inż. Jodko – 1825 – 1826” Po II wojnie światowej w 1947 r. wybudowano nową śluzę (dawna uległa zniszczeniu), a most zwodzony zastąpiono nowym

żelbetowym. Jest śluzą jednokomorową wykonaną z betonu o spadzie 2,99 m. Na sztucznie uformowanym półwyspie są zlokalizowane port i przystań. Jaz piętrzący steruje dopływem z jeziora Necko do jeziora Sajno. Głównym celem piętrzenia jest stworzenie rezerwy retencyjnej do zasilania Kanału Augustowskiego na odcinku Augustów –Dębowo oraz bezpośrednia alimentacja przepływu rzeki Biebrzy.

- **Śluza Przewięź** - "Budował porucznik inżynierów Szultz 1826 - 1827"

Jest to konstrukcja oryginalna z lat 1826-1827, łącząca jezioro Białe ze Studzienicznym. Od przebudowy zmieniła jedynie partię licową i domek śluzowego z 1825 r., który zamieniono na obszerny murowany dworek. Śluza jest usytuowana na 140-metrowym kanaliku, jej długość użytkowa wynosi 46,17 m, a szerokość 5,96 m. Spad jest niewielki – 1,41 m, a czas śluzowania względnie krótki - 11 minut. Jej głównym budowniczym był August Szultz, jeden z najgłośniejszych inżynierów polskich. Po powstaniu listopadowym, na emigracji - agent polityczny demokratów na Bliskim Wschodzie. Po przejściu na mahometanizm i przyjęciu nazwiska Jussuf-aga doradca rady przybocznej paszy egipskiego.

- **Śluza Swoboda** - "Budował kpt. inż. Lelewel 1826 - 1827"

Śluzę wybudował Jan Paweł Lelewel - brat historyka Joachima Lelewela. Obiekt był modernizowany w latach 1964-1966. Wstawiono wówczas stalowe wrota, poruszane ręcznymi korbowymi mechanizmami, podłogę drewnianą zastąpiono betonową, umocniono brzegi awanportów oraz wykonano zamiast zwodzonego łukowy mostek. Ostatecznie zrezygnowano z systemu korbowego i wprowadzono powtórnie dyszle, którymi otwierane są do dnia dzisiejszego ciężkie podwoje śluzy.

Komora pozwala pokonać różnicę poziomów wody wynoszącą max 2,05 m.

Długość użytkowa śluzy to 45,77 m, a szerokość 5,95 m.

- **Śluza Gorczyca** - Nie zachowała się tablica pamiątkowa na śluzie. Śluza została wybudowana przez kapitana Sztabu Głównego Jerzego Arnolda w 1828 roku. Śluza została uszkodzona w roku 1831, gdy przy moście starli się polscy krakusi Szarkowskiego z wojskami rosyjskimi płk Annenkowa. Poważne dewastacje przyniosła także I wojna światowa - efektem trafienia pociskiem artyleryjskim jest brak tablicy ku czci głównego budowniczego śluzy. Drewniane wrota zostały spalone podczas dywersji w 1944 dokonanej przez partyzantów AK. Później przez pewien czas nad śluzą przebiegała linia frontu. Wszystko to doprowadziło do trwałych uszkodzeń obiektu, który w latach 1947-1948 przeszedł gruntowny remont. Swój obecny wygląd uzyskała w wyniku prac renowacyjnych przeprowadzonych w latach 1999 – 2000. Jej długość użytkowa to 43,23 m,

szerokość - 5,95 m. Spad max wynosi 3,26 m.

- **Śluza Paniewo** - "Budował por. inżynierów Horain 1826 - 1827" Śluza Paniewo składa się z dwóch komór i ma imponujące rozmiary - długość użytkowa - 44,41 i 43,64 m, szerokość 6,40 m. Pokonuje znaczny spadek poziomu - 6,69 m - stąd konieczność budowy dwóch komór.

Wysokość ścian śluzy

przekracza 10 m. Śluza została wybudowana w 1826-1828 r. przez porucznika inżynierów Michała Horaina. Horain był cenionym specjalistą od hydrotechniki i kolejnictwa. Śluza uległa częściowemu zniszczeniu podczas udanej akcji partyzantów w 1944 r. (wysadzenie wrót i krawędzi głów). Śluza posadowiona na drewnianym ruszcie palowym (słabonośne podłoże) podlegała nasilającemu się procesowi filtracji i wskutek destabilizacji podłoża naruszona była jej stateczność. Nie udała się próba ratowania zabytku zastrzykami betonowymi. Została więc rozebrana, a na jej miejscu wybudowano w latach 1974 – 1979 nową, zachowując zabytkowy charakter obiektu.

• **Śluza Perkuć** - "Budował por. Kwatermistrzostwa Generalnego Piędzicki 1827 - 1828". Śluza Perkuć, jednokomorowa, na kanale bocznym usytuowano

upust szandorowy. Piętrzenie 3,21 m. Śluza położona na Kanale między jeziorami Krzywym i Mikaszewem znajduje się na 63 km drogi wodnej. Budynek operatora śluzy odnowiono według wzorca z 1921 r.

- **Śluza Mikaszówka** - "Budował por. inż. Korczakowski 1828"

Spad max wynosi 2,74 m. Wymiary komory śluzy są podobne do innych śluz Kanału Augustowskiego - długość użytkowa 43,31 m, szerokość 6,05 m. Po II Wojnie Światowej istniejący most zwodzony został zastąpiony stałym, żelbetowym.

- **Śluza Sosnówek** - "Budował por. inżynierów Jodko 1828". Konstanty Jodko służbę w powstaniu listopadowym zakończył w stopniu podpułkownika. Jako inżynier cywilny, u schyłku życia stał się uznanym specjalistą od usplawniania Wisły. Śluza Sosnówek to śluza jednokomorowa o spadzie 3,28 m. Na kanale bocznym istnieje upust szandorowy konstrukcji murowanej.

- **Śluza Tartak** - "Budował inż. I. Szeffer 1837 - 1838 (cywilny)." zasłużony przy budowie kolei warszawsko - wiedeńskiej. Nazwa śluzy wywodzi się od

starego tartaku należącego do skarbu litewskiego. Śluza Tartak jest obiektem jednokomorowym o spadzie max 2,02 m. Na kanale bocznym usytuowany jest jaz murowany, zastawkowy. Jedynym budynkiem zachowanym w stanie oryginalnym z czasów budowy Kanału jest dawny dworek nadzorca – obecnie siedziba operatora. Stał się on wzorcem dla innych wznoszonych strażnicówek (Paniewo, Rygol).

- **Śluza Kudrynki** - "Budowali porucznicy inżynierów Bieliński i Horain – 1828 -

1829 r." Edward Tadeusz Bieliński był adiutantem generała Hanke, adiunktem Komitetu Artylerii i Inżynierów, prowadził zakład cementowniczy w Białobrzegach. Śluza Kudrynki jest obiektem jednokomorowym o spadzie max 2,17 m. Na kanale bocznym istnieje jaz murowany, zastawkowy.

Obecnie na śluzie wykonywane są prace remontowe, których zakończenie planowane jest na czerwiec 2007 roku.

- **Śluza Kurzyniec** - "Budował fundamenta por. inż. K. Jodko, ukończył podp. inż. F. Wielhorski 1829 r." Od 1939 roku była nieczynna. Niegdyś spiętrzała wodę o 2,98 m. Śluza Kurzyniec, jednokomorowa, jest śluzą leżącą w ciągu granicy polsko - białoruskiej . Śluza częściowo zniszczona jest obecnie rekonstruowana przez stronę polską. Zakończenie rekonstrukcji w czerwcu 2007 roku. Jaz Kurzyniec zlokalizowany na terytorium Białorusi został już odbudowywany przez stronę białoruską.

- **Śluza Wołkuszek** - "Budował porucznik inżynierów Korczakowski

w 1829 r." Usytuowana na obszarze Republiki Białoruś została odbudowana przez stronę białoruską w latach 2005 - 2006 roku.

Jaz Wołkuszek położony na granicy Polski i Białorusi jest obecnie rekonstruowany – koniec prac w 2007r.

- **Śluza Dąbrówka** "Budował kapitan kwatermistrz Arnold w 1829 r.". Od II wojny światowej do 2004 roku była wyłączona z eksploatacji. W ramach prowadzonej obecnie rekonstrukcji Kanału Augustowskiego na odcinku granicznym i białoruskim została przez Białorusinów wyremontowana w latach 2005 – 2006 i funkcjonuje już jako obiekt żeglugowy. Odbudowano również jaz Dąbrówka przepuszczający wody powodziowe rzek Czarnej Hańczy i Wołkuszanki w kierunku śluzy Niemnowo, których nadmiar odprowadzany jest zlokalizowanym na odcinku Dąbrówka – Niemnowo jazem Czortek (zrekonstruowanym w okresie 2005 – 2006) do starego koryta Czarnej Hańczy wpadającej do Niemna poniżej Kanału Augustowskiego.

- **Śluza Niemnowo** - miała dwie tablice metalowe, które zaginęły.

Pierwotnie trzykomorowa śluza Niemnowo jest ostatnią śluzą Kanału Augustowskiego przed jego połączeniem z rzeką Niemen. Rekonstrukcję śluzy Niemnowo nieczynnej od 1939 roku przeprowadzono w latach 2004 – 2006. Dobudowano wówczas czwartą komorę, służącą do połączenia Kanału Augustowskiego z Niemnem przy stanach niżówkowych rzeki. Powodem tego stanu rzeczy była zmiana trasy rzeki i warunków przepływu – likwidacja zakola, erozja denną i obniżenie stanów niskich.

W odległości około 1,5 km powyżej śluzy znajduje się jaz Kurkul, pięcioprzęsłowy, służący do odprowadzenia nadmiaru wody ze stanowiska Dąbrówka - Niemnowo do cieku naturalnego płynącego od miejscowości Ostasza i wpadającego do rzeki Niemen powyżej połączenia z Kanałem Augustowskim. Piętrzenie i odpływ z jazu Kurkul wykorzystano do budowy elektrowni wodnej.